

gen gennemgaa det befalede kliniske Kursus ved Stiftelsen«. Det lægevidenskabelige Fakultet og Konsistorium havde anbefalet Professor Meyers Andragende.

VIII. Universitetets Forhold ud ad til.

1. Det andet nordiske akademiske Møde i Göteborg i 1899.

I Marts 1899 modtog Universitetet fra Göteborg Högskola Indbydelse til at lade sig repræsentere ved det andet nordiske akademiske Møde, der agtedes afholdt i Göteborg i Dagene fra 18de til 20de Maj s. A., saaledes at Antallet af Repræsentanter for Universitetets Lærere blev 9 og for Studenterne 9. Efterat Konsistorium havde indhentet Meddelelse fra Fakulteterne om, hvilke Lærere der vare villige til at deltage i Mødet, blev som Universitetets Delegerede udsete: Universitetets daværende Rektor, Professor, Dr. med. C. M. Reisz samt Professorerne, Lic. theol. L. W. Schat Petersen, J. C. Jacobsen, Dr. juris W. Scharling, Dr. med. C. J. Salomonsen, Dr. med. C. Gram, Dr. juris Joh. Steenstrup, Dr. phil. Kr. Erslev og Dr. phil. Jul. Petersen. Af disse blev dog Professor Reisz ved Sygdom hindret i at deltage i Mødet. Som Studenternes Delegerede mødte 6, valgte af Studenterforeningen, og 3, valgte af Studentersamfundet.

Paa Mødet blev forhandlet angaaende Midlerne til at fremme en nærmere Forbindelse mellem Nordens Universiteter og vedtaget Resolutioner om at virke hen til Dannelsen af et nordisk Universitetsfond til dette Formaalets Fremme, Afholdelse af Specialmøder for akademiske Lærere og Studenter, Etablering af kortere Forelæsningsrækker og Kursus, hvortil Adgangen stod aaben for den studerende Ungdom fra Nabolandene, Udgivelse af en fælles nordisk Universitetspublikation, Udvexling af Forelæsningsfortegnelser og disses Udgivelse før det foregaaende Halvaars Slutning, Stipendiars Nydelse ogsaa under Ophold ved andre nordiske Universiteter m. m. Om Forhandlingerne henvises iøvrigt til den om Mødet udgivne Beretning samt til Universitetets Aarbog for næste Aar angaaende de i dette Aar fremsatte Forslag til Samvirken mellem Nordens Universiteter.

— Efter Indstilling fra Konsistorium bevilgede Ministeriet ved Skrivelse af 19de Maj 1899, at der til Godtgjørelse af Rejseudgifter for Universitetets Lærere og de af Studenterne valgte Delegerede maatte afholdes et Beløb af 540 Kr., med Halvdelen paa Universitetets og Halvdelen paa Kommunitetets ekstraordinære Udgifters Konti for Finansaaret 1899—1900.

2. Det af den akademiske Lærerforsamling nedsatte Udvalg for folkelig Universitetsundervisning.

I Maj Maaned 1898 modtog Universitetet en Skrivelse fra den Forening, der siden har konstitueret sig endelig under Navn af *Folkeuniversitetsforeningen i Kjøbenhavn*. Det meddeltes heri, at Foreningen efter Indbydelse af 7 Arbejderforeninger var blevet dannet af en Række københavnske Foreninger, der alle mødtes i det Ønske hos os at faa indført

en lignende Undervisning som den, der fra England kjendes under Navn af University-Extension; til Gjennemførelsen heraf ansaa man Universitetets Medvirkning for uundværlig, og det paa pegedes, hvorledes Universiteterne i andre Lande havde stillet sig til Sagen. Foreningen anmodede derfor Universitetet om at nedsætte et Udvalg til i Forbindelse med Foreningens Forretningsudvalg at overveje, »om og paa hvilken Maade Universitetsudvidelsestanken lettest og med størst Udbytte lader sig realisere under vore hjemlige Forhold og eventuelt i Overensstemmelse hermed stille positive Forslag til Sagens Ordning«.

Sagen blev forelagt for den akademiske Lærerforsamling paa et Møde den 26de Maj 1898. Denne vedtog at imødekomme det fremsatte Ønske og nedsatte et Udvalg, bestaaende af Professorerne, Dr. theol. Fr. Nielsen, Dr. phil. Kr. Erslev, Dr. med. C. Christiansen, Dr. juris V. Bentzon, Dr. phil. O. Jespersen, Dr. med. Jul. Petersen og Dr. phil. Cl. Wilkens. I de følgende Maaneder forhandlede Udvalget med Folkeuniversitetsforeningens ledende Mænd, og det indstillede derefter til Lærerforsamlingen følgende Beslutning:

»1. Den akademiske Lærerforsamling nedsætter et staaende Udvalg, der har den Opgave at støtte Bevægelsen for folkelig Universitetsundervisning (University-Extension) i Danmark.

2. Til dette Udvalg vælger Lærerforsamlingen fem af sine egne Medlemmer og bemyndiger desuden Udvalget til at søge sig suppleret med indtil fire Medlemmer, valgte blandt den polytekniske Anstalts og Landbohøjskolens Lærere, Universitetets Docenter eller saadanne, der har en Doktorgrad ved Københavns Universitet. Valget finder Sted første Gang paa samme Lærerforsamling, for hvilken dette Forslag forelægges, siden aarlig paa Læremødet i Maj Maaned.

3. Udvalget vælger en Formand og en Sekretær. Formanden skal være Medlem af den akademiske Lærerforsamling. Sekretæren, der kan vælges udenfor Udvalgets Medlemmer, oppebærer for sin Virksomhed et Honorar, hvis Størrelse fastsættes af Udvalget.

4. Udvalget sætter sig i Forbindelse med de Foreninger, der maatte danne sig for folkelig Universitetsundervisning, og yder dem sin Støtte til at indrette en for videre Kredse tilgængelig, videnskabelig Undervisning. Det søger at skaffe de dertil fornødne Lærerkrafter og fastsætter efter Forhandling med de enkelte Foreninger Plan og Æmner for Undervisningen; dog skal det være udelukket, at denne kan bestaa i Enkeltforedrag.

5. Medens det bliver Foreningernes Sag at skaffe Lokale for Undervisningen, at opkræve Deltagernes Bidrag og lignende, vil Udvalget saavidt muligt yde Bidrag til Honorering af Lærerne og til Tilvejebringelsen af de fornødne Læremidler. Til den Ende søger Udvalget at skaffe Pengebidrag til Sagens Fremme fra Staten eller Stiftelser, hvis Formaal gjælder hele Landet.

6. Udvalgets Beslutninger tages med simpelt Flertal. Dog er altid tre af de af den akademiske Lærerforsamling valgte Medlemmer berettigede til at kræve, at en Beslutning skal forelægges den akademiske Lærerforsamling til Afgjørelse.

7. Om sin Virksomhed afgiver Udvalget aarlig en Beretning, der forelægges paa det akademiske Lærermøde i Maj Maaned.

Denne Beslutning vedtoges af den akademiske Lærerforsamling paa et ekstraordinært Møde den 19de September 1898, og til Medlemmer af det staaende Udvalg valgtes Professorerne, Dr. theol. Fr. Nielsen, Dr. phil. L. F. A. Wimmer, Dr. phil. Kr. Erslev, Dr. phil. E. Warming og Dr. juris V. Bentzon. Udvalget supplerede sig med Professor ved Landbohøjskolen A. Oppermann og Docent ved Universitetet, Dr. phil. A. B. Drachmann. Det valgte Professor Erslev til Formand og Docent Drachmann til Sekretær.

— Fra Kirke- og Undervisningsministeriet modtog Konsistorium under 26de Oktober 1898 et Andragende fra det af den akademiske Lærerforsamling nedsatte Udvalg for folkelig Universitetsundervisning om, at der maatte blive søgt en Bevilling af 5000 Kr. for Finansaaret 1899—1900 til Indførelse af folkelig Universitetsundervisning, særlig udenfor Kjøbenhavn. Under Henvisning til Konsistoriums Skrivelse af 8de Oktober 1897, hvori Konsistorium i Anledning af et da fremkommet Andragende om Bevilling af 2000 Kr. i samme Øjemed havde udtalt, at Konsistorium i Mangel af nærmere Oplysninger om den Plan, der agtedes fulgt, ikke kunde udtale sig nærmere om Sagen, og fraraadede, at det ommeldte Tilskud udrededes af Kommunitetets Midler, da Komiteens Virksomhed ikke stod i Forbindelse med Universitetets eller Kommunitetets Formaal, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 935, udbad Ministeriet sig Konsistoriums Ytringer om Sagen i dens Helhed, samt om, hvorvidt der nu, under Hensyn til at Sagen agtedes ført ud i Livet af et af Universitetets akademiske Lærerforsamling nedsat Udvalg, og da der forelaa en nærmere Redegjørelse for den Maade, hvorpaa Tanken agtedes realiseret, maatte have noget at erindre imod, at det ansøgte Tilskud søgtes bevilget af Kommunitetets Midler.

Konsistorium udtalte i Skrivelse af 19de November 1898, at det, efter at fornævnte Udvalg nu var nedsat for at støtte Bevægelsen for folkelig Universitetsundervisning i Danmark, paa det bedste kunde anbefale, at der ydedes Hjælp til dette Formaal. Ligesom tidligere maatte Konsistorium dog indstændig fraraade, at Bidrag dertil søgtes bevilget af Kommunitetets Midler, da der herved vilde paabyrdes Kommunitetet ikke blot en øjeblikkelig Udgift, men et betydeligt og efter al Sandsynlighed hurtigt og stærkt voxende aarligt Bidrag til et Øjemed, som ikke stod i Forbindelse med Kommunitetets Formaal. Endog Bidrag til Fyldestgjørelsen af Universitetets egne Formaal vare ikke hidtil søgt eller erholdt bevilgede af Kommunitetets Midler, med Undtagelse af nogle Bidrag en Gang for alle til ganske enkelte Institutioner, og selv om nærværende Sag var en ligefrem Universitetssag, vilde den altsaa ikke kunde forvente aarligt Tilskud af Kommunitetet, men maatte søge et saadant bevilget af Statskassen paa Universitetets Budget. Saa meget mindre Grund syntes der derfor at være til at bebyrde Kommunitetets Midler med et aarligt Tilskud i det anførte Øjemed, der ikke var en Universitetsvirksomhed, men kun stod i en vis Forbindelse med den akademiske Lærerforsamling.

Af Ministeriet blev der til 3die Behandling af Finanslovsforslaget for 1899—1900 paa § 26 stillet Forslag om et Tilskud paa 5000 Kr. til for-

søgsvis at indføre en folkelig Universitetsundervisning, særlig udenfor København, jfr. Rigsdagstidende 1898—1899 Tillæg B. Sp. 1189—90 og 1431—38. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1899—1900.

— Angaaende Folkeuniversitetsforeningens Virksomhed henvises til den i Maj 1899 afgivne trykte Beretning til den akademiske Lærerforsamling fra det af denne nedsatte Udvalg.

— Lærerforsamlingen gjenvalgte i Maj 1900 de tidligere Medlemmer af Udvalget.

3. Indbydelser til Kongresser i Udlandet m. m.

Under 27de Juli 1898 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig — i Anledning af en gennem Udenrigsministeriet modtagen Indbydelse til den 12te internationale Orientalistkongres, der agtedes afholdt i Rom i Oktober 1899 — Konsistoriums Erklæring om, hvorvidt der maatte være Grund for Regeringen til at lade sig repræsentere ved denne Lejlighed. Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 20de Oktober 1898 til en af det filosofiske Fakultet afgiven Erklæring, hvori dette udtalte, at det maatte anse det for ønskeligt, at ogsaa Danmark blev repræsenteret. I Henhold til Konsistoriums Indstilling blev der til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1899—1900 paa Kommunitetets Budget under Udgiftspost 17 optaget et Beløb af 1000 Kr. til Rejsseudgifter for en Repræsentant paa fornævnte Kongres, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg B. Sp. 297—98. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1899—1900. Som Repræsentant mødte efter Valg af det filosofiske Fakultet Professor, Dr. phil. Vilh. Thomsen.

— I Anledning af en fra Ministeriet modtagen Skrivelse af 1ste December 1898 om eventuel Indbydelse til Deltagelse i en Kongres om Indførelse af Decimalsystemet ved Udmaalingen af Tiden og Periferien indsendte Konsistorium under 21de Januar 1899 en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at det enstemmigt fraraadede Danmarks officielle Deltagelse i en Kongres som den omspurgte, idet Fakultetet ikke skønnede rettere end, at en saadan Kongres, langt fra at gavne, muligt vilde kunde skabe en vis Forvirring, saa at man maatte ønske, at den paatænkte Kongres ikke vandt Tilslutning.

— Ved Skrivelse af 13de Februar s. A. udbad Ministeriet sig Konsistoriums Erklæring i Anledning af en Skrivelse fra *Congres internationale d'histoire diplomatique*. Konsistorium indsendte under 15de Marts s. A. en Skrivelse fra det filosofiske Fakultet, hvori dette udtalte, at det mente for Tiden ikke at kunne tilraade, at der søgtes om nogen Bevilling til det Formaal, som der tilsigtedes ved Kongressen.

— Fra Ministeriet modtog Konsistorium under 2den Maj s. A. et Program om Afholdelse af den 7de internationale Kongres for Geografi, der agtedes afholdt i Berlin den 28de September til den 4de Oktober s. A. Programmet sendtes til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

— Efter Indbydelse fra Universitetslærerne ved Lunds Universitet af lagde Universitetslærerne fra Kjøbenhavns Universitet i Dagene den 17de —18de September 1898 et Besøg i Lund.

— Fra Videnskabernes Selskab i Stockholm modtog Universitetet en Indbydelse til at sende en Delegeret til den Højtidelighed, som fandt Sted i Stockholm den 7de Oktober s. A. i Anledning af *50-Aaret efter Berzelius' Død*. Paa Grund af Universitetsforelæsninger mødte ingen Delegeret.

— I Anledning af at den danske Gesandt i London var blevet anmodet om paa den danske Regerings Vegne at tiltræde Forslaget om at bemyndige den 2den internationale Konference i London i 1898 til Udarbejdelse af en *Katalog over videnskabelig Litteratur* til at autorisere Oprettelsen af en Organisation for Ledelsen af Katalogen, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—96 S. 95, f. 1896—97 S. 414 og f. 1897—98 S. 701—2, anmodede Kirke- og Undervisningsministeriet under 22de Juni 1898 Konsistorium om at erklære sig om, hvorvidt der maatte være Anledning til at yde noget Statstilskud til Udgivelse af Katalogen. Konsistorium indsendte under 15de September s. A. en Udtalelse fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette oplyste, at der med Hensyn til Sagens økonomiske Side var Tale om to Ting: 1. De enkelte Landes Arbejde, som skulde bestaa i Katalogisering af de matematisk-naturvidenskabelige Arbejder, som udkom i dem hver for sig, og 2. Det internationale Bureaus Arbejde, som bestod i at sammenarbejde Materialet fra alle Lande og faa det trykt og solgt. Med Hensyn til det første Punkt havde Videnskabernes Selskab nedsat et Udvalg, og paa Basis af dette Udvalgs Indstilling havde Videnskabernes Selskab tilskrevet Royal Society i London, at de nødvendige Midler til Katalogisering af den danske videnskabelige Litteratur vare sikrede, nemlig ved Tilsagn fra Carlsbergfondens Direktion. Hvad det andet Punkt angik, var der her Tale om to Ting, nemlig om: a. Udgivelse af en Katalog i Bogform, bestaaende af 16 Bind aarlig, af forskjellig Størrelse efter Videnskabens Omfang, og b. Udgivelse af Katalogen i Form af Slips (smaa trykte Sedler med Titel og Indhold). Det vilde paa den forestaaende Kongres blive afgjort, om man skulde indskrænke sig til Katalogen i Bogform eller ogsaa skulde udgive Slips-Katalogen. Til Udgifter ved Udgivelsen paatænkte dannet et Fond paa 6000 £, og Udgifterne for Danmark maatte paaregnes med 2000 Kr. en Gang for alle. Konsistorium anbefalede, at dette Beløb søgtes bevilget.

Ministeriet udbad sig derefter i Skrivelse af 27de September s. A. Konsistoriums Erklæring om, hvorvidt der fandtes noget at erindre imod, at Beløbet — i Lighed med hvad der havde fundet Sted med Bevillingen til Professor, Dr. med. C. Christiansens Deltagelse i den forberedende Konference i London i 1896, jfr. Univ. Aarb. f. 1895—96 S. 95, — søgtes bevilget af Kommunitetets Midler. Konsistorium sluttede sig i Skrivelse af 15de November 1898 til af en Kvæstor afgiven Erklæring, hvori det fraraadedes at bebyrde Kommunitetet med en Bevilling til et almindeligt videnskabeligt Formaal, der som dette var uden Berøring med Kommunitetets Formaal.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovforslaget for 1899—

1900 blev der af Ministeriet stillet Forslag paa § 26 IV. om et Beløb af 2000 Kr. som Danmarks Bidrag til Udgivelsen af en international Katalog over mathematisk-naturvidenskabelig Litteratur. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg, jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg B. Sp. 401—4, vedtaget af Rigsdagen og Beløbet optaget paa Finansloven for 1899—1900.

4. Forskjellige Sager.

I Anledning af en fra Kirke- og Undervisningsministeriet gennem Udenrigsministeriet modtagen Note fra den her accrediterede Belgiske Gesandt, hvori denne udbad sig en Fortegnelse over de litterære eller artistiske Konkurrencer her i Landet, i hvilke belgiske Undersaatter kunne deltage, meddelte Konsistorium i Skrivelse af 21de Februar 1899 til Ministeriet følgende. Ved Konkurrencer om Lærerposter ved Universitetet maatte ifølge Lovgivningen stilles den Betingelse, at Konkurrenterne skulde have eller havde opnaaet Indfødsret. For saa vidt angik de af Universitetet aarlig udsatte Prisspørgsmaal var der intet til Hinder for, at ogsaa Udlændinge besvarede disse, jfr. Univ. Aarb. f. 1882—83 S. 78, for saa vidt de fyldestgjorde de sædvanlige Betingelser, nemlig ikke ved Besvarelsens Afgivelse vare kgl. Embedsmænd eller ikke over 30 Aar. Dog skulde Besvarelserne af Opgaven i den klassiske Filologi affattes paa Latin; til alle de øvrige Besvarelser kunde benyttes enten det danske eller det latinske Sprog, efter Forfatterens frie Valg.

— Et fra Princeton Universitet sendt, i Anledning af dets 150 Aars Jubilæum udgivet Festskrift blev afgivet til Universitetsbibliotheket.

— Til samme Bibliothek blev afgivet en i November 1899 fra Lieutenant Hammer modtagen Genealogi for Huset Zaehringen og et fra Amtsgerichtsrat M. Hesse sendt Skrift »System und Lexicon der Stenographie«.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Tilkomne Legater ved Universitetet.

I det akademiske Aar 1898—99 er der tilkommet 2 nye Legater: Fru Frederikke Koës Treschow, født Brøndsteds Legat for arkæologiske Studerende og Sognepræst Peter Scharlings Legat.

Fundatsen for »Fru Frederikke Koës Treschow, født Brøndsteds Legat for arkæologiske Studerendes«, der under 19de September 1898 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, er saalydende:

Undertegnede Godsejer Michael Treschow til Karsholm opretter herved af min afdøde Hustrus, Fru Frederikke Koës Treschow, født Brøndsteds efterladte Midler et Legat for arkæologiske Studerende og giver ved nærværende for samme følgende Fundats.

§ 1.

Legatet skal bære Navn af »Fru Frederikke Koës Treschow, født Brøndsteds Legat for arkæologiske Studerendes«.